

«“ДОНЕЦЬКСТАЛЬ” Металургійний завод» — підприємство чорної металургії. Розташ. у Донецьку. Засн. 1872 акц. «Новорос. товариством кам'яновугіл., залізороб. і рейкового виробництва». Його розпорядником від початку будівництва до 1889 був брит. підприємець Дж. Юз. Від 1890-х рр. — один з найбільших металург. заводів Рос. імперії. 1899 йому надано право на зображення герба Рос. імперії на влас. продукції, а 1900 отримав Гран-Прі Міжнар. виставки металург. підприємств у Парижі. Підпр-во одним з перших у Рос. імперії почало виплавку чавуну на мінерал. паливі з місц. руди. Вже до поч. 20 ст. у його складі працювало 7 домен. і 10 мартенів. печей. У дорев. роки у домен. цеху працювали всесвітньо відомі фахівці-металурги **М. Курако** (створив школу доменщиків — «куракін. академію») та **І. Бардін**. Від 1909 до 1930-х рр. на заводі діяв котел.-мост. цех. У січні 1918 підприємства «Новорос. товариства кам'яновугіл., залізороб. і рейкового виробництва», зокрема й металург. завод, націоналізовані. Під час воєн. дій 1918–20 завод зазнав знач. руйнувань. Протягом 1921–25 на підприємстві введено в дію 4 доменні та кокс. печі, рейкопрокат., дрібносорт. та з прокатування покрівел. заліза стани. Від 1924 — Сталін. (від 1962 — Донец.) металург. завод (ДМЗ). У довоєнні роки на ДМЗ постійно нарощували вироб. потужності, завдяки чому до 1940 його частка у заг.-союз. виробництві сталі складала 5 %. Під час нім.-фашист. окупації Донеччини частину завод. обладнання демонтовано та відправлено в м. Серов (Свердлов. обл., РФ). У вересні 1943, після звільнення м. Сталіно, почалося його відновлення. 1950 підприємство досягло довоєн. рівня випуску чавуну, сталі й прокату. У 2-й пол. 20 ст. тут розроблені та введені нові передові технології, зокрема 1950 освоєно систему випар. охолодження елементів мартенів. печей, 1953 запущено листопркат. стан 2300, а 1960 — першу в світі пром. установку неперерв. розливу сталі. 1966 ДМЗ нагороджено орденом Леніна, 1972 — Жовтневої Революції. 1974 на заводі введено в дію обтискний цех з

заготівел. станом 950/900, 1976 — кисневу станцію, 1978 — електросталеплавил. піч № 1, установку грануляції домен. шлаків, 1979 — електросталеплавил. піч № 2, 1980 — установку з приготування та вдування в горно домен. печі пилувугіл. палива, 1985 — комплекс обладнання для виробництва синтет. шлакоутворювал. сумішей, цех ремонту прокат. обладнання, 1994 — цех тонкостін. звар. труб. 1975–89 до складу ДМЗ входило ВАТ **«Донецький металопркатний завод»**. Від 1996 — ВАТ. 2002 на переваж. частині вироб. потужностей ВАТ «ДМЗ», зокрема на базі домен. і мартенів. цехів, створ. ЗАТ **«“Д.” м. з.»**.

Нині підприємство має повний металург. цикл, спеціалізується на виробництві ливар. і переділ. чавуну, бл. 100 різновидів марок сталей, понад 290 профілерозмірів сорт. і фасон. прокату (штабульб., спец. профілів для с.-г. машинобудування, залізнич. клем), гарячекатаного лист. прокату з вуглецевих звичайних та якісних низьколегованих і легованих марок сталі, церк. дзвонів вагою від 8 кг до 14 т із кольор. високоякіс. сплаву, електрозвар. прямошов. труб круглого, квадрат., овал., плоскоовал. й аркового перетину, мебл. каркасів з нанесенням хромонікел. покриття і кольор. порошк. емалей. Функціонують представництва в Києві, Ташкенті та Мінську.

На ЗАТ **«“Д.” м. з.»** впроваджена інтегрована система управління якістю, екологією та охороною праці. Від 1998 на ДМЗ реалізується програма з тех. переозброєння і стратег. розвитку. Споживачами продукції підприємства є 15 регіонів України, а також РФ, Білорусь, Естонія, Литва, країни Пд.-Сх. Азії, Зх. і Сх. Європи. У соц. сфері — Палац культури, бази відпочинку на узбережжях Чорного та Азов. морів, низка вироб. їдалень, буфетів, мед. пунктів, гуртожитків, спорт-комплекс **«Металург»**. На тер. підприємства — храм святителя Ігнатія Маріупольського, парк. комплекс з дит. **«Містечком усмішок»**. Загалом у металург. комплексі працює бл. 11 тис. осіб. Ген. дир. — голова правління — **О. Риженков**.

С. О. Євсюкова

Бібліографічний опис:

Донецьксталь Металургійний завод / С. О. Євсюкова // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-20873>. — Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).